

Úroveň	1. a 2. úroveň / nečtenář a začátečník
Třída	1.–2. ročník
Časový odhad	Cca 20 minut, záleží na rychlosti čtení
Rozvíjená dovednost	Dítě se soustředí po celou dobu poslechu. Seřadí obrázky podle příběhu – vytvoří dějovou osnovu.
Pomůcky	Papír, tužka, text, rozstříhané obrázky z pracovního listu nebo pracovní list
Zdroj	LINDGRENOVÁ, Astrid. <i>Lotta z Rošťácké uličky</i> . Ilustrovala Alena Ladová. V Praze: Albatros, 2005. ISBN 80-00-01724-5.
Téma	Narozeniny, dárek

Jak postupovat

Aktivita je určena pro nejmenší čtenáře, a proto bude vaše zapojení větší – budete dítě provázet celou aktivitou.

Na úvod se můžete dítěte zeptat, který narozeninový dárek mu udělal v životě největší radost. A společně zavzpomínejte, co jste s dárkem podnikli, jak si ho dítě užilo.

Poté dítěti prozradte, že téma dnešního příběhu je jedno narozeninové přání. Dejte mu rozstříhané kartičky k textu, který budete číst, a vysvětlete, aby při poslechu kartičky seřadilo. Můžete mu je předat i na pracovním listě pohromadě a dítě píše do okének pořadová čísla (úkol 1).

Přečtěte dítěti celý text. Do jeho práce s kartičkami nezasahujte, můžete pomocí pauz při čtení naznačit předěl v ději, záleží na vaší intuici.

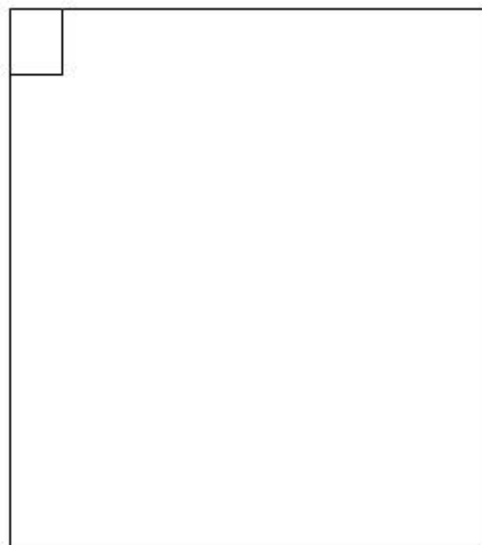
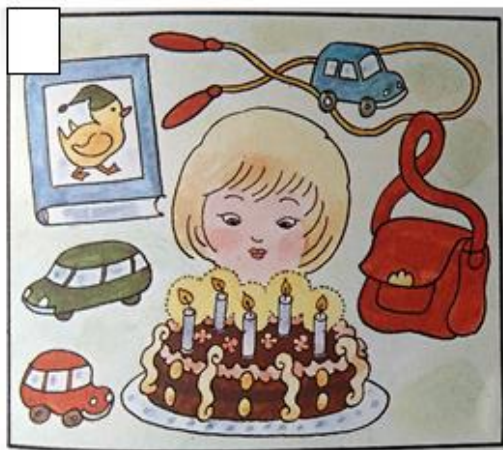
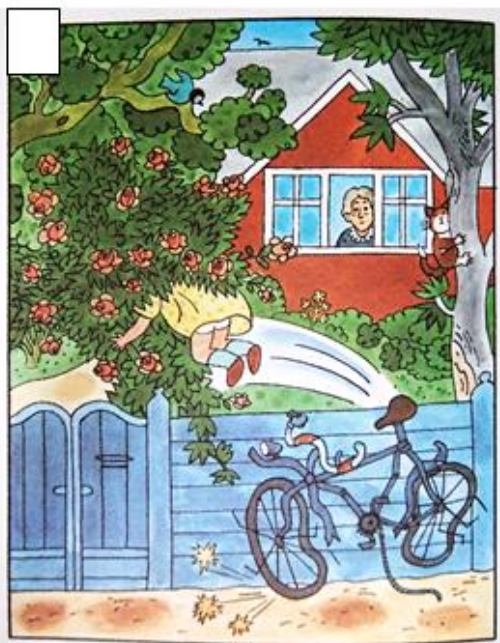
Poté vybídnete dítě, ať zkusí jednoduše podle obrázků příběh převyprávět (úkol 2). Pokud při vyprávění narazíte na chybu v pořadí, dítě rovnou neopravujte, ale pomocí otázek ho vedte k tomu, aby své případné vyprávění (a pořadí obrázků) samo opravilo.

Na závěr se zeptejte, zda mezi obrázky některý nechybí. Vyzvěte dítě, ať do prázdného rámečku dokreslí obrázek podle toho, co ho v příběhu zaujalo, co bylo v příběhu podle něj ještě důležité. Obrázek na závěr zařadí do příběhu na správné místo (úkol 3).

Lotta z Rošťácké uličky

Na závěr je vhodné vyzvat dítě, aby zhodnotilo svou aktivitu. Můžete využít jednoduché odstupňování na poslední straně metodiky. Je vhodné hodnotit aktivitu hned po ukončení činnosti, aby se děti sebehodnocení naučily. Nemusí to být nic složitého, důležité je činnost uzavřít.

Úkol 1: Před čtením si prohlédni obrázky. Poté pozorně poslouchej a během poslechu obrázky označuj čísly 1–5 podle pořadí, jak jdou v příběhu za sebou. Obrázky můžeš také rozstříhat a během poslechu seřadit.

Úkol 2: Podle seřazených obrázků příběh stručně převyprávěj.

Úkol 3: Do prázdného rámečku nakresli obrázek, který ti k příběhu chybí. Zařaď ho na správné místo mezi ostatní obrázky.

Pokud tě příběh Lotty zaujal, přečti si knihu od Astrid Lindgrenové: *Lotta v Rošťácké ulici*. Ta se vlastně doopravdy jmenuje Pošťácká...

Lotta umí jezdit na kole

„Já doopravdy umím jezdit!“ křičela Lotta. „Umím všechno co vy, abyste věděli! Tajně!“

Seděla na sloupku zahradní branky před žlutým domem v Rošťácké uličce, kde bydleli. Seděla tam a dívala se, jak Jonáš a Mia jezdí na kolech z kopce dolů, jen to sviští. Nebylo divu, že se hněvá. Ale bylo jí skoro přesně pět let a na kole ve skutečnosti jezdit neuměla – ani tajně.

„Ty jsi na to moc malá,“ řekl potom Jonáš, když seděli v kuchyni a večeřeli.

„A kromě toho nemáš kolo,“ dodala Mia. „Jenom starou tříkolku!“

To Lottu rozzlobilo ještě víc.

„Teď jste to slyšeli,“ řekla mamince a tatínkovi. „Nemůžu umět jezdit na kole, když žádné nemám!“

„A stejně umím jezdit na kole! Tajně!“ mumlala si pro sebe.

Spoustu věcí uměla tajně, alespoň to tak tvrdila. „Já chodím taky do školy,“ říkala. „Tajně.“

„Mít jenom starou tříkolku, to je ale hloupé,“ řekla, když už večer ležela. Povíдалa to Míšovi.

Ležel s ní vždycky v posteli, když měla spát. Nebyl to žádný medvídek, jak by si člověk mohl myslet, ale docela prosté prasátko, které jí maminka ušila. Ale Lotta mu stejně říkala Míša a o všem si s ním vyprávěla.

„Ty jsi jediný, kdo pořádně poslouchá,“ řekla. „Jonáš a Mia, ti nikdy neposlouchají. A taky ničemu nerozumějí,“ dodala.

Ne, Míša byl mnohem lepší a taky teď klidně ležel a poslouchal, když mu Lotta vykládala, co hrozného provede.

„Jestli nedostanu k narozeninám opravdovské kolo,“ řekla, „půjdu a ukradnu nějaké. Tajně!“

Narozeniny měla přesně o dva dny později. Bylo jí pět let. Maminka, tatínek, Jonáš. Mia přišli ráno do jejího pokojíku s dortem a svíčkami, zpívali „Ať žije Lotta“ a dali jí plno dárků. Ale kolo ne. Dostala tři autíčka, obrázkovou knížku, švihadlo, novou závěsnou houpačku do zahrady a nádhernou červenou kabelku přes rameno – jenže kolo žádné.

„Tříkolka ti snad ještě nějaký čas stačí,“ řekl tatínek.

Lottě se všechny ty dárky líbily, a tak na tu věc s kolem tolik nemyslela. Byla veselá a čilá celé dopoledne, hrála si s autíčky, prohlížela si obrázkovou knížku, skákala přes švihadlo a houpala se na houpačce.

A šla se na chvíli projít s červenou kabelkou přes rameno. Na ulici potkala kominíka, který byl vymetat komín u tety Bergové, a zeptala se ho:

„Řekla bych, že červené kabelky jsou prima, nemyslíš?“

Kominík si to myslel taky, alespoň to říkal, a Lotta byla ještě veselejší, když to slyšela. Zato když přišla potom domů a uviděla v koutě stát tříkolku, šla a kopla do ní.

„Mně už vůbec nestačíš,“ bručela. „To jen tatínek si to myslí!“

A úplně zapoměla, jak byla ráda, když tu tříkolku přede dvěma lety dostala, také k narozeninám. Teď chtěla opravdovské kolo.

„A už taky vím, kde ho ukradnu,“ prohlásila.

Všimla si totiž, že nějaké staré kolo stojí v kůlně se starým haraburdím u tety Bergové.

„To si vezmu,“ řekla Míšovi. „A ty musíš jít se mnou.“

Nechtěla být sama, až se vydá na kradenou.

„Ale musíme počkat, až bude teta v poledne spát, aby to neviděla,“ řekla. Jen si představte, takové mrně, a tak vychytralá! Nejdřív zaskočila k tetě, aby zjistila, jestli už spí. Nespala. Seděla na pohovce, pletla a nevypadala nijak zvlášť ospalá.

„Hádej, kdo má dneska narozeniny?“ zeptala se tety.

„No přece ty, to já vím,“ odpověděla teta. A šla k sekretáři a vytáhla malý balíček.

„Všechno nejlepší, Lotto,“ řekla.

Lotta hned balíček roztrhla. Uvnitř bylo pouzdro a v pouzdru malý náramek s červenými, modrými a zelenými kameny. Lotta cítila, jak se jí radost rozlévá po celém těle. Takový krásný náramek! Mnohokrát tetě děkovala.

„Ty jsi ze všech nejhodnější,“ řekla, rovnou si náramek navlékla a dívala se, jak se na něm kameny blýskají a září.

„To jsou jistě skoro diamanty, co?“ řekla spokojeně.

„Ne tak docela,“ odpověděla teta.

Ale potom si Lotta najednou vzpomněla, co má v plánu. Poklepala tedy tetě na koleno a řekla:

„Být sebou, tak bych si teď v poledne zdřímla.“

„Ano, to je možné, Lotko,“ řekla na to teta.

A tak Lotta šla. S náramkem na ruce a Míšou v náručí.

„Panečku, to jsme to provedli chytře!“ řekla spokojeně. „A teta usne jistě brzy, uvidíš.“

Potom se tiše vplížila do kůlny, sedla si a pustila se s Míšou do čekání. Čekala a čekala, až málem usnula sama. Ale nakonec řekla:

„Tak, a teď se do toho dáme.“

A hned se do toho dala. Jenže byla malá a kolo velké. Čtyřikrát se svalilo na zem, než se s ním konečně dostala z kůlny ven. Míšu posadila na nosič.

„Drž se pevně!“ přikázala mu. „Protože chci svištět dolů přesně jako Jonáš a Mia.“

A pomalu se šourala nahoru po strmém svahu Rošťácké uličky.

Když je člověk malý a kolo velké, je opravdu těžké dostat se na šlapáčky. Ale Lotta měla štěstí. Někdo postavil nahoře na kopci na kraj chodníku bedničku, zrovna tak akorát, aby na ni mohla dobře vylézt.

„Podívej, zrovna tak akorát,“ řekla Lotta a rovnou stoupla na pedály.

„Teď budeš, Míšo, koukat na ten let,“ řekla ještě, ale víc už nestačila, protože s ní kolo vyrazilo kupředu. Svištěla pořád rychleji, rychleji než Jonáš a Mia. Ano, takovou jízdu ještě v Rošťácké uličce nikdo neviděl.

„Brzdi,“ křičela Lotta, „brzdi!“ Ale kolo samo brzdit neumělo a Lotta taky ne. Bleskurychle se řítily z kopce dolů, Lotta, kolo a Míša, že to kolem nich jen hvízdalo. Míša opravdu viděl jízdu!

„Pomoc!“ křičela Lotta. „Pomoc!“

Ale kolo se pořád řítilo dál. Dojelo až dolů pod kopec, tam narazilo rovnou do plotu před domem tety Bergové, chudák Lotta přeletěla přes plot a přistála hlavou napřed v jednom z keřů tetiných růží. A vykřikla tak strašně, že teta v pokoji doslova vyskočila a vystrčila zděšeně hlavu z okna.

„Co se stalo?“ ptala se. „Co to děláš, Lotko?“

„Jezdím na kole,“ volala Lotta. „A to mám ještě ke všemu dneska narozeniny!“ křičela potom, protože ji napadlo, jak je to strašné, muset přistát na hlavě v keři růží právě o narozeninách. Natáhla moldánky a právě chtěla začít brečet, kvůli bouli na čele, když spatřila něco ještě horšího. Ze šrámu na noze jí tekla krev! „Krev,“ vykřikla, že to bylo slyšet přes celou ulici.

„Krev na mé narozeniny!“

A křičela, křičela a křičela, jak kvůli krvi a bouli na čele, tak také trochu proto, že ukradla kolo a začala se bát, co tomu teta řekne.

Ale ta neříkala nic, vzala jen Lottu do kuchyně, umyla jí škrábanec a zalepila náplastí. Pak zavedla kolo do kůlny. Lotta si všimla, že se tváří trochu přísně.

„Takové velké kolo je pro tebe hrozně nebezpečné! Ty musíš mít menší!“

„Tříkolku, co?“ řekla Lotta hořce. „Tatínek si to taky myslí.“

„Ne, opravdové malé kolo,“ řekla teta.

„Jen to zkus říct tatínkovi,“ odpověděla Lotta.

Pak šla Lotta domů. Plakala a křičela celou cestu, takže Jonáš a Mia ji už zdaleka slyšeli, když přijížděli na kolech ze školy. Potkali ji u branky.

„Co brečíš, Lotko?“ zeptal se Jonáš.

„Protože tohle jsou hrozné narozeniny,“ křičela Lotta.

Jonáš a Mia chtěli vědět proč. Vyprávěla jim o kole i o náramku, a jak to všechno dopadlo.

„Dobře se ti stalo“, řekl Jonáš.

„Ano, jen si to představ,“ řekla Mia. „Teta je tak hodná, dá ti náramek, a ty rovnou jdeš a ukradneš jí kolo.“

To je jediné spravedlivé, co se ti stalo, a patří ti to.“

Lotta se zastyděla a ztichla.

„Nemluvím s vámi,“ řekla.

A pak si vylezla nahoru na sloupek u branky, sedla si a čekala na tatínka, který se měl každou chvíli vrátit domů z práce.

„A stejně si myslím, že jsou to hrozná narozeniny,“ řekla Míšovi. Měla ho u sebe na sloupku. Seděli tam oba dva a dívali se, jak Jonáš a Mia-Marie jezdí na kolech z kopce, přesně jako obyčejně.

„Hm, to jsme přece taky dělali,“ řekla Lotta Míšovi.

Ale v tom okamžiku zahlédla na konci ulice tatínka a málem spadla ze sloupku dolů. Protože – hádejte, s čím to tatínek přicházel? S kolem! S kolem malým právě tak akorát!

„No tedy, teď už vůbec ničemu nerozumím,“ řekla Lotta. A vykřikla tak hlasitě, že maminka vykoukla z kuchyňského okna, a ta taky nic nechápala. A Jonáš řekl:

„To kolo není vůbec špatné! Vyzkoušej ho, Lotto!“

A Lotta ho zkusila. Jonáš za ní utíkal a přidržoval ji, protože nikdo nevěřil, že by uměla jezdit. Ale potom ji najednou pustil a Lotta jela stejně skvěle.

Správné pořadí obrázků:

Vlastní obrázek vyhodnoťte individuálně.

Na závěr si zkus zhodnotit svou aktivitu. Je vhodné hodnotit aktivitu hned po ukončení činnosti, dokud si vše dobře pamatuješ. Můžeš využít jednoduché odstupňování níže, aby ses sebehodnocení naučil/a.

Soustředil/a jsem se bez problémů po celou dobu poslechu a seřadil/a obrázky podle událostí v příběhu správně za sebou. Podle obrázků jsem dokázal/a příběh zajímavě převyprávět. Vymyslel/a jsem samostatně událost z příběhu, kterou jsem nakreslil/a a správně zařadil/a mezi ostatní obrázky.

Soustředil/a jsem se po téměř celou dobu poslechu, zvládl/a jsem poslouchat s kratší přestávkou. Obrázky jsem seřadil/a podle událostí v příběhu téměř všechny správně za sebou. Podle obrázků jsem dokázal/a příběh zajímavě převyprávět, jen s některými událostmi jsem potřeboval/a pomoci. Vymyslel/a jsem samostatně událost z příběhu, kterou jsem nakreslil/a a správně zařadil/a mezi ostatní obrázky.

Při poslechu jsem měl/a trochu potíže se soustředěním, pomohly mi kratší přestávky. Obrázky jsem seřadil/a podle událostí v příběhu s dopomocí správně za sebou. Podle obrázků jsem dokázal/a příběh jednoduše převyprávět, občas jsem potřeboval/a pomoci. S pomocí jsem vymyslel/a událost z příběhu, kterou jsem nakreslil/a a správně zařadil/a mezi ostatní obrázky.

Jak mě to bavilo?

